

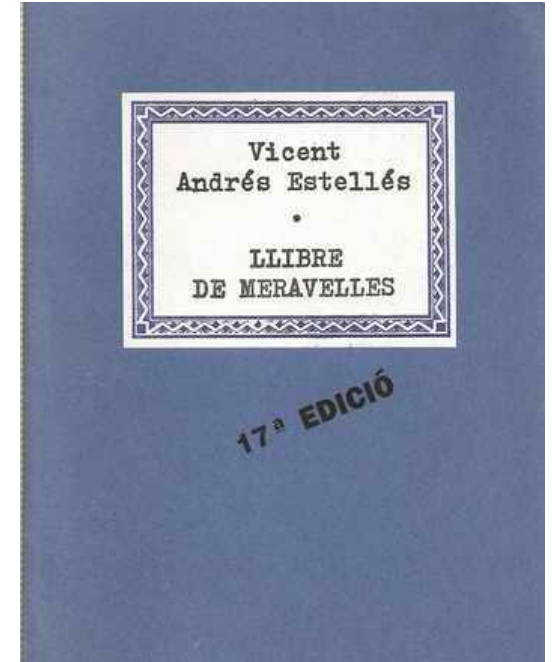

Llibre de meravelles

**CURS CEFIRE DE PLURILINGÜISME SOBRE LA NOVA PREGUNTA DE LES PAU
UNIVERSITAT D'ALACANT, 24 I 26 DE SETEMBRE DE 2019**

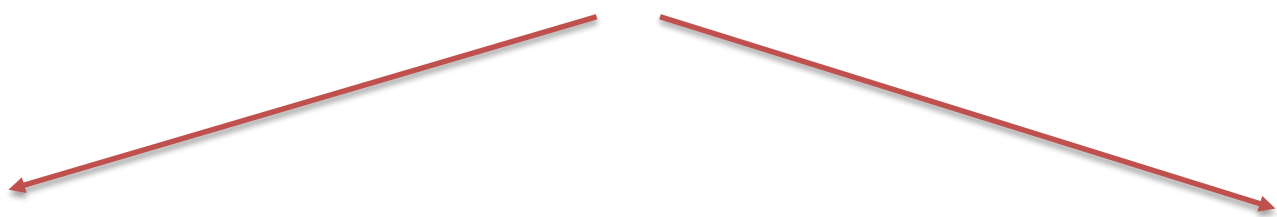
Índex

1. Estructura de la pregunta
2. Estructura del poemari
3. Algunes claus interpretatives
4. Algunes claus contextuais
5. Exemples pregunta context

1. Estructura de la pregunta

PREGUNTA 3


```
graph TD; A[PREGUNTA 3] --> B[3.a) Relativa a l'anàlisi de l'obra/fragment]; A --> C[3.b) Relativa a la contextualització];
```

3.a) Relativa a l'anàlisi de l'obra/fragment

- Contingut o temàtica
- Forma (estil, recursos, etc.)

3.b) Relativa a la contextualització

- Marc històric i cultural
- Situació en l'obra de l'autor
- Altres autors i autores

100 paraules per pregunta

2. Estructura del poemari

Museu Diocesà del Bisbat
de Barcelona S. XV

2. Estructura del poemari

Teoria
i pràctica
de la
flor natural

I, II, III, IV, V, VI, VII

Propietats
de la pena

prefaci

cos central

epíleg

2. Estructura del poemari

«Un entre
tants»

art menor

I «No escric èglogues» «Demà
serà una cançó» «Els amants»
II «L'estampeta»
III «Cant de Vicent» «Temps»
IV
V «Ací» «Per exemple»
VI
VII

alexandrins

«Assumiràs
la veu d'un
poble»

art menor

3. Algunes claus interpretatives

a) És un poemari sobre les meravelles del món?

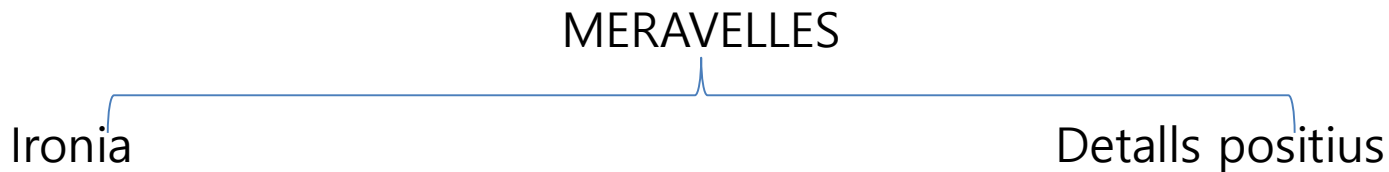
Postguerra, repressió, dols, misèria, quotidianitat

Aleshores, per què és un llibre de meravelles?

Revisita i revisa *Llibre de meravelles* de Lluï

Proposa un recorregut pel propi món:

el descobreix, se'n meravella, el testimonia

3. Algunes claus interpretatives

«Un entre tants»: fonament de la posició de la veu poètica

«No escric èglogues»: la reformulació, el rebuig i la reapropiació, València

«Demà serà una cançó»: el record i l'amor com a refugi

«Els amants»: el contrast entre els diferents amors

«L'estampeta»: document testimonial

«Cant de Vicent»: el ressò de «Cant de Ramon», València

«Temps»: inici de la guerra, guitarra, record de l'horta

«Ací»: Ausiàs March, València

«Per exemple»: la postguerra, l'amor

«Assumiràs la veu d'un poble»: veu col·lectiva, paraula, futur

3. Algunes claus interpretatives

record
passat

dol
mort

cinema

detalls
quot.

carrer
passeig
ciutat

Projecció
futur

3. Algunes claus interpretatives

- Referències literàries: esments, paratextos, reapropriacions ègloga, Ausiàs March, Ramon Llull i «Cant de Vicent», López Picó, etc.
- Referències al context d'escriptura: cinema, carrers, objectes
- Atenció als títols dels poemes: temàtics, naturalesa, literaris, etc.
- Veus de la veu poètica: «Cant de Vicent» i «Assumiràs»

4. Exemples preguntes anàlisi

- Quina temàtica pròpia de l'obra es veu en aquest fragment? Quines altres temàtiques són característiques d'aquesta obra?
- A qui es dirigeix la veu poètica en aquest fragment? Per què creus que l'autor fa servir la segona persona i no la primera persona, com és habitual en la poesia?
- Quins referents o elements de la realitat trobem (persones, noms de lloc, esdeveniments, objectes...) en aquest fragment? Tenen relació amb el marc espaciotemporal general de l'obra (època i espais)?
- Identifica dues figures retòriques en aquest fragment i explica què aporten al text. Quines altres figures retòriques són habituals en Llibre de meravelles?
Relaciona- les amb l'estil de Vicent Andrés Estellés.
- Situa o ubica el contingut d'aquest fragment en l'argument de l'obra.
- Analitza la mètrica d'aquest fragment. Quina és la mètrica dominant en Llibre de meravelles? Hi ha altres formes mètriques en els poemes seleccionats d'aquest llibre?
- En quin (sub)gènere, model o corrent situaries aquesta obra? Explica les característiques bàsiques del (sub)gènere, model o corrent

«No hi havia a València dos amants com nosaltres.

Feroçment ens amàvem del matí a la nit.

Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.

Han passat anys, molt anys; han passat moltes coses.

De sobte encara em pren aquell vent o l'amor

i rodolem per terra entre abraços i besos.

No comprenem l'amor com un costum amable,

com un costum pacífic de compliment i teles

(i que ens perdone el cast senyor López-Picó).

Es desperta, de sobte, com un vell huracà,

i ens tomba en terra els dos, ens ajunta, ens empeny.

[...]

No hi havia a València dos amants com nosaltres,

car d'amants com nosaltres en són parits ben pocs»

3.a) Quins referents o elements de la realitat trobem (persones, noms de lloc, esdeveniments, objectes...) en aquest fragment? Tenen relació amb el marc espaciotemporal general de l'obra (època i espais)?

En aquest fragment trobem dos elements referits a la realitat de l'època. En primer lloc, hi ha l'al·lusió a la ciutat de València com a marc espacial on s'ubica el poema, i també el poemari. Tant *Llibre de meravelles* com «Els amants» recreen i poetitzen molts indrets de la ciutat amb la intenció d'elaborar una crònica de la capital valenciana durant la postguerra. En segon lloc, s'esmenta Josep Maria López Picó, un poeta català contemporani que proposava una visió recatada i espiritual de l'amor, molt allunyada de l'amor passió de Vicent Andrés Estellés. Per aquest motiu el vers que diu «(i que ens perdone el cast senyor López-Picó)» pretén contrastar irònicament les dues perspectives sobre l'enamorament. Aquestes dues referències situen la poesia estellesiana en el context valencià de la segona meitat del segle xx.

3.a) Identifica dues figures retòriques en aquest fragment i explica què aporten al text **Quines altres figures retòriques són habituals en Llibre de meravelles? Relaciona-les amb l'estil de Vicent Andrés Estellés.**

Les figures retòriques que predominen en aquest fragment són la hipèrbole i la metàfora. En el text veiem que l'autor fa servir l'exageració i les comparacions per a expressar la seua visió de l'amor. En concret, ho podem observar en versos com el primer: «No hi havia a València dos amants com nosaltres», i l'últim «Car d'amants com nosaltres en són parits ben pocs», on es presenta el seu amor com l'únic i més potent de la ciutat. Posteriorment, aquest amor és comparat amb un fenomen meteorològic en «es desperta, de sobte, com un vell huracà». En aquest sentit, la potència atribuïda a l'amor és com una tempesta, capaç de superar el pas del temps i activar-se de sobte, com es veu en aquests versos: «Han passat anys, molt anys; han passat moltes coses./De sobte encara em pren aquell vent o l'amor i rodolem per terra entre abraços i besos». Amb aquestes figures l'autor, constants en l'autor, es presenta un amor passional i enèrgic que s'allunya de l'amor pur i cast per a construir un estil viu que interpel·la el públic lector.

3.b) Què té d'especial *Llibre de meravelles* respecte de la literatura del moment?

Llibre de meravelles és un text escrit durant la postguerra (1956-1958) a València, encara que va ser publicat el 1971 a causa dels entrebancs editorials i de censura que va patir la literatura catalana durant la dictadura. El contingut del poemari està molt relacionat amb la realitat del moment de l'escriptura, ja que és un testimoni literari dels anys posteriors a la guerra civil a la ciutat de València. És un text poc convencional en el context en què s'escriu perquè utilitza un to popular per a retratar un episodi fosc de la història recent, és a dir, converteix la vida quotidiana i els seus problemes i virtuts en material literari.

4. Algunes claus contextuais

Robert Frank, València, 1952

4. Algunes claus contextuais

a) Possibles etapes de producció de l'autor:

Poesia dels 50 – poesia dels 60 – poesia dels 70

Postguerra – dictadura – final de la dictadura/transició

LLM – H – CT , MPV

CQOTP

4. Algunes claus contextuais

Abans d'Estellés

Generació de preguerra: Carles Salvador

Anys 30

Coetanis conservadors a Estellés: Madrid i València

Revista *Garcilaso* (sonets i simbolisme)

Grup Torre: Xavier Casp i Miquel Adlert

Anys 40

Coetanis renovadors a Estellés: Madrid

Dámaso Alonso i Vicente Aleixandre (1944)

Recerca d'una expressió pròpia: 1953 *CCO* i *DA*

lèxic senzill, lirisme cult, testimoni crític, exuberància

Anys 50

4. Algunes claus contextuais

Coetanis a Estellés en els anys 50: renovadors de la poesia catalana

Miquel Martí i Pol (i Blai Bonet)

Coetanis a Estellés en els anys 50: simbolistes en la poesia catalana

Carles Riba

Estellés:

Any 1963: Castellet i Molas *realisme històric*

Any 1965: Triadú *simbolisme*

«deixar enrere els mòduls de la generació valenciana de 1930, continuats en a postguerra i d'incorporar-se als corrents predominants al Principat i les Illes i imposant-s'hi amb una veu pròpia» (Triadú 1985: 126 dins Carbó 2009: 45)

A vertical image on the left side of the slide shows a green book, a pinecone, and a pair of black-rimmed glasses resting on a light-colored wooden surface.

5. Exemple pregunta context

- Què suposen alguns poemes en la trajectòria de l'autor?
- Què té d'especial *Llibre de meravelles* respecte de la literatura de l'època?
Trenca amb algun model de l'època?
- Vicent Andrés Estellés participa d'algun corrent estètic i literari? Quin? Què en pots dir?
- Coincideix el context d'escriptura amb el de producció de l'obra? Quines diferències hi ha entre ambdós?
- Quina relació té Vicent Andrés Estellés amb els clàssics de la literatura catalana?
Creus que condicionen d'alguna manera la seua poesia?
- Podries esmentar dos autors de poesia que escrigueren durant el mateix període que Estellés? Què van escriure? Explica-ho i aporta alguna dada sobre alguna obra.
- Creus que la poesia de Vicent Andrés Estellés és important en la literatura i la cultura actual? Cita alguns exemples amb què justifiques la teua resposta

[...]

No tot serà, però, silenci.

Car diràs la paraula justa,
la diràs en el moment just.

No diràs la teua paraula
amb voluntat d'antologia,
car la diràs honestament,
iradament, sense pensar
en ninguna posteritat,
com no siga la del teu poble.

Potser et maten o potser
se'n riguen, potser et delaten;
tot això són banalitats.

Allò que val és la consciència
de no ser res si no s'és poble.

I tu, greument, has escollit.

Després del teu silenci estricte,
camines decididament.

3. a) Quina temàtica pròpia de l'obra es veu en aquest fragment?

Quines altres temàtiques són característiques d'aquesta obra?

La temàtica que predomina en aquest fragment és la cívica o social, com indica el títol del poema. En el text observem que la veu poètica s'identifica plenament amb el poble de què forma part i posa la seua obra al servei col·lectiu. El fragment mostra que l'autor supera el silenci del context històric i utilitza la seua literatura per a defensar una qüestió social, com es veu en els versos: «No tot serà, però, silenci. / Car diràs la paraula justa, /la diràs en el moment just». Així doncs, aquest poema és representatiu de la temàtica social de l'autor, com altres textos ho són de la temàtica amorosa, en «Els amants», o la mort, en «L'estampeta».

3.a) A qui es dirigeix la veu poètica en aquest fragment? Per què creus que l'autor fa servir la segona persona i no la primera persona, com és habitual en la poesia?

La veu poètica fa servir la segona persona en aquest poema perquè es dirigeix a un *tu* amb qui s'identifica, un *tu* que també forma part del poble. És a dir, la veu poètica no s'expressa individualment en primera persona perquè no pretén guiar el poble des d'una posició de superioritat. Així doncs, l'ús de la segona persona és un mecanisme que situa la veu poètica i el poble a qui es dirigeix al mateix nivell perquè el poeta, a més de poeta, també és poble com es veu en aquest vers: «Allò que val és la consciència /de no ser res si no s'és poble».

3. b) Situa aquest poema en la trajectòria de l'autor. És representatiu d'alguna orientació del seu món literari?

Aquest poema és un dels màxims exponents de la poesia social de l'autor i, també, de la seua poètica en general. És una declaració de principis del component cívic de l'autor, que es mantindrà constant al llarg de tota la seua obra poètica. Aquest poema de postguerra marcarà la trajectòria de l'autor com a poeta compromés des dels anys cinquanta fins al final de la seua obra, als anys setanta, amb *Mural del País Valencià*. En aquest sentit, «Assumiràs» és un poema de resistència en els anys en què es va escriure (1956-1958) i posteriorment, en publicar-se en 1971, és un cant d'esperança en un futur fora del règim dictatorial.

Bibliografia

Carbó, Ferran (2009): «La consolidació dels anys cinquanta» dins *Com un vers mai no escrit. La poesia de Vicent Andrés Estellés en els anys cinquanta*, València/Barcelona, IIFV/PAM, pàg. 37-49. [sobre autors precedents i coetanis]

Carbó, Ferran (2016): «Teodor Llorente i Carles Riba en la poesia de Vicent Andrés Estellés» [<https://www.uv.es/ironialitcat/Ferran2.pdf>], pàg. 21-26.

Carbó, Ferran (2018): *Els versos dels calaixos. Sobre Llibre de meravelles de Vicent Andrés Estellés*, València, PUV. [en especial el capítol 4, sobre l'estructura del poema]